ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 14ης Μαρτίου 2000 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-102/98 και C-211/98,

που έχουν ως αντικείμενο αιτήσεις του Bundessozialgericht (Γερμανία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), με τις οποίες ζητείται, στο πλαίσιο των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Ibrahim Kocak

και

Landesversicherungsanstalt Oberfranken und Mittelfranken (C-102/98)

και μεταξύ

Ramazan Örs

και

Bundesknappschaft (C-211/98),

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του άρθρου 9 της Συμφωνίας περί δημιουργίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Τουρκίας, που υπογράφηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 1963 στην Άγκυρα και συνάφθηκε, εγκρίθηκε και επικυρώθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 64/732/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 1963 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/001, σ. 48), του άρθρου 37 του πρόσθετου πρωτοκόλλου που υπογράφηκε στις 23 Νοεμβρίου 1970 στις Βρυξέλλες και συνάφθηκε, εγκρίθηκε και επικυρώθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2760/72 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1972 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/002, σ. 149), του άρθρου 10, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, της 19ης Σεπτεμβρίου 1980, για την προώθηση της συνδέσεως (δεν έχει δημοσιευθεί), και του άρθρου 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, της ιδίας ημερομηνίας, περί της εφαρμογής των καθεστώτων κοινωνικής ασφαλίσεως των κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στους Τούρκους εργαζομένους και στα μέλη των οικογενειών τους (ΕΕ 1983, C 110, σ. 60),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, D. A. O. Edward, L. Sevón και R. Schintgen (εισηγητή), προέδρους τμήματος, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, J.-P. Puissochet, G. Hirsch, H. Ragnemalm, M. Wathelet και B. Σκουρή, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
γραμματέας: R. Grass,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

στην υπόθεση C-102/98

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους E. Röder, Ministerialrat στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας, και C.-D. Quassowski, Regierungsdirektor στο ίδιο υπουργείο,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον P. J. Kuijper, νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τους I. Brinker και R. Karpenstein, δικηγόρους Βρυξελλών,

στην υπόθεση C-211/98

— ο R. Örs, εκπροσωπούμενος από τον H.-H. Volkenborn, δικηγόρο Herten,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους E. Röder και C.-D. Quassowski,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την K. Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και την A. de Bourgoing, chargé de mission στην ίδια διεύθυνση,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον P. J. Kuijper, επικουρούμενο από τον R. Karpenstein,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις του Landesversicherungsanstalt Oberfranken und Mittelfranken, εκπροσωπούμενου από τον N. Mayer, διευθυντή, και τον W. D. Walloth, Ministerialrat στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Εργασίας, του R. Örs, εκπροσωπούμενου από τον H.-H. Volkenborn, της Γερμανικής Κυβερνήσεως, εκ-

προσωπούμενης από τον C.-D. Quassowski, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον P. J. Kuijper, επικουρούμενο από τον R. Karpenstein, κατά τη συνεδρίαση της 7ης Σεπτεμβρίου 1999,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 7ης Οκτωβρίου 1999,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δύο διατάξεις της 17ης Φεβρουαρίου και της 31ης Μαρτίου 1998, που περιήλθαν στη Γραμματεία του Δικαστηρίου, αντιστοίχως, στις 9 Απριλίου 1998 (C-102/98) και στις 8 Ιουνίου 1998 (C-211/98), το Bundessozialgericht υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 234 ΕΚ), προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 9 της Συμφωνίας περί δημιουργίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Τουρκίας, που υπογράφηκε στις 12 Σεπτεμβρίου 1963 στην Άγκυρα και συνάφθηκε, εγκρίθηκε και επικυρώθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με την απόφαση 64/732/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Δεκεμβρίου 1963 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/001, σ. 48, στο εξής: συμφωνία συνδέσεως), του άρθρου 37 του πρόσθετου πρωτοκόλλου που υπογράφηκε στις 23 Νοεμβρίου 1970 στις Βρυξέλλες και συνάφθηκε, εγκρίθηκε και επικυρώθηκε εξ ονόματος της Κοινότητας με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2760/72 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1972 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/002, σ. 149, στο εξής: πρόσθετο πρωτόκολλο), του άρθρου 10, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, της 19ης Σεπτεμβρίου 1980, για την προώθηση της συνδέσεως (δεν έχει δημοσιευθεί), και του άρθρου 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, της ιδίας ημερομηνίας, περί της εφαρμογής των καθεστώτων κοινωνικής ασφαλίσεως

των κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στους Τούρκους εργαζομένους και στα μέλη των οικογενειών τους (ΕΕ 1983, C 110, σ. 60).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο δύο διαφορών, αφενός, μεταξύ του I. Kocak, Τούρκου υπηκόου, και του Landesversicherungsanstalt Oberfranken und Mittelfranken (ταμείου συντάξεων, στο εξής: LVA) (C-102/98) και, αφετέρου, μεταξύ του R. Örs, Τούρκου υπηκόου, και του Bundesknappschaft (ομοσπονδιακού ταμείου ασφαλίσεως εργατών ορυχείων) (C-211/98), σχετικά με την άρνηση των δύο αυτών φορέων να λάβουν υπόψη, όσον αφορά τη χορήγηση συντάξεως γήρατος στους I. Kocak και R. Örs, της διορθώσεως, βάσει αποφάσεως τουρκικού δικαστηρίου, της ημερομηνίας γεννήσεως που οι I. Kocak και R. Örs είχαν δηλώσει κατά την υπαγωγή τους στο γερμανικό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως.

Η σύνδεση ΕΟΚ-Τουρκίας

3 Σύμφωνα με το άρθρο της 2, παράγραφος 1, η συμφωνία συνδέσεως έχει ως αντικείμενο την προαγωγή της συνεχούς και ισόρροπης ενισχύσεως των εμπορικών και οικονομικών σχέσεων μεταξύ των συμβαλλομένων μερών. Προς τούτο, η συμφωνία περιλαμβάνει μια προπαρασκευαστική φάση, επιτρέπουσα στην Τουρκική Δημοκρατία να ενισχύσει την οικονομία της με τη βοήθεια της Κοινότητας (άρθρο 3), μια μεταβατική φάση, αποβλέπουσα στη βαθμιαία σύσταση τελωνειακής ενώσεως και στην προσέγγιση των οικονομικών πολιτικών (άρθρο 4), και μια τελική φάση, η οποία βασίζεται στην τελωνειακή ένωση και συνεπάγεται την ενίσχυση του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών (άρθρο 5).

4 Το άρθρο 6 της συμφωνίας συνδέσεως έχει ως εξής:

«Για να εξασφαλισθεί η εφαρμογή και η βαθμιαία ανάπτυξη του καθεστώτος της συνδέσεως, τα συμβαλλόμενα μέρη συνέρχονται στο πλαίσιο του Συμβουλίου Συνδέσεως, το οποίο ενεργεί εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του παρέχονται από τη συμφωνία.»

5 Το άρθρο 9 της συμφωνίας συνδέσεως ορίζει:

«Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι, στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας και υπό την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων οι οποίες θα ηδύναντο να θεσπισθούν σύμφωνα με το άρθρο 8, κάθε διάκριση που βασίζεται στην ιθαγένεια απαγορεύεται, σύμφωνα με την αρχή η οποία εκτίθεται στο άρθρο 7 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Κοινότητας.»

6 Το άρθρο 12 της συμφωνίας συνδέσεως προβλέπει τα εξής:

«Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να εμπνέονται από τα άρθρα 48, 49 και 50 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Κοινότητας για τη σταδιακή πραγματοποίηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων μεταξύ τους.»

7 Το πρόσθετο πρωτόκολλο, το οποίο, κατά το άρθρο του 62, αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της συμφωνίας, θεσπίζει, στο άρθρο 1, τους όρους, τον τρόπο και τον ρυθμό πραγματοποιήσεως της μεταβατικής φάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 4 της συμφωνίας συνδέσεως.

8 Το άρθρο 37 του πρόσθετου πρωτοκόλλου προβλέπει τα ακόλουθα:

«Κάθε κράτος μέλος παραχωρεί στους εργαζόμενους τουρκικής ιθαγένειας που απασχολούνται στην Κοινότητα καθεστώς που χαρακτηρίζεται από την έλλειψη κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγένειας έναντι των υπηκόων των άλλων κρατών μελών της Κοινότητας, όσον αφορά τους όρους εργασίας και την αμοιβή.»

9 Το άρθρο 39, παράγραφος 1, του πρόσθετου πρωτοκόλλου έχει ως εξής:

«Προ του τέλους του πρώτου έτους μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος πρωτοκόλλου, το Συμβούλιο Συνδέσεως θεσπίζει διατάξεις στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσως για τους τουρκικής ιθαγένειας εργαζομένους που διακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητος και των οικογενειών τους, που κατοικούν εντός της Κοινότητος.»

10 Σύμφωνα με την τρίτη αιτιολογική σκέψη της, η απόφαση 1/80 σκοπεί να βελτιώσει, στον κοινωνικό τομέα, το καθεστώς στο οποίο υπάγονται οι εργαζόμενοι και τα μέλη της οικογενείας τους σε σχέση με το ισχύον καθεστώς καθώς και να θέσει σε εφαρμογή τις διατάξεις περί κοινωνικής ασφαλίσεως και τις διατάξεις που αφορούν την ανταλλαγή νέων εργαζομένων.

11 Το άρθρο 10, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80, που περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο ΙΙ αυτής και τιτλοφορείται «Κοινωνικές διατάξεις», τμήμα 1, προβλέπει, όσον αφορά τα «Ζητήματα σχετικά με την απασχόληση και την ελεύθερη κυκλοφορία των εργαζομένων», τα εξής:

«Τα κράτη μέλη της Κοινότητας παρέχουν στους Τούρκους εργαζομένους που είναι ενταγμένοι στη νόμιμη αγορά εργασίας τους καθεστώς που χαρακτηρίζεται από την απουσία κάθε διακρίσεως λόγω ιθαγενείας σε σχέση με τους κοινοτικούς εργαζομένους, όσον αφορά την αμοιβή και τους λοιπούς όρους εργασίας.»

12 Η απόφαση 3/80, που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 39 του πρόσθετου πρωτοκόλλου, αποβλέπει στον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως των κρατών μελών, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι Τούρκοι εργαζόμενοι οι οποίοι απασχολούνται ή είχαν απασχοληθεί εντός ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών της

Κοινότητας, καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους και οι επιζώντες τους, απολαύουν παροχών στους παραδοσιακούς τομείς της κοινωνικής ασφαλίσεως.

13 Το άρθρο 2 της αποφάσεως 3/80, που επιγράφεται «Προσωπικό πεδίο εφαρμογής», προβλέπει τα εξής:

«Η παρούσα απόφαση ισχύει:

— για τους εργαζόμενους που υπάγονται ή υπήχθησαν στη νομοθεσία ενός ή περισσοτέρων από τα κράτη μέλη και είναι Τούρκοι υπήκοοι,

...»

14 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80, που επιγράφεται «Ισότητα μεταχειρίσεως», ορίζει ότι:

«Τα πρόσωπα που κατοικούν στο έδαφος ενός από τα κράτη μέλη και για τα οποία ισχύουν οι διατάξεις της παρούσας αποφάσεως υπόκεινται στις υποχρεώσεις και απολαύουν των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη νομοθεσία κάθε κράτους

μέλους υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του, υπό την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων της παρούσας αποφάσεως.»

15 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80, που επιγράφεται «Πεδίο εφαρμογής καθ' ύλη», προβλέπει:

«Η παρούσα απόφαση ισχύει για όλες τις νομοθεσίες που αφορούν τους ακόλουθους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως:

...

γ) παροχές γήρατος·

...»

Η εθνική ρύθμιση

16 Στη Γερμανία, κάθε άνδρας ασφαλισμένος που έχει συμπληρώσει την ηλικία των 65 ετών και ήταν ασφαλισμένος επί 60 τουλάχιστον μήνες δικαιούται συντάξεως γήρατος.

17 Ο υπαγόμενος στο σύστημα ασφαλίσεως γήρατος υποχρεούται να κατέχει αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως, ο οποίος περιλαμβάνει την ημερομηνία γεννήσεώς του. Ο αριθμός αυτός του χορηγείται από το αρμόδιο ταμείο συντάξεων βάσει των στοιχείων που διαβίβασε ο πρώτος εργοδότης του ενδιαφερομένου όταν προέβη στη δήλωση στην οποία οφείλει να προβαίνει προς τον φορέα ασφαλίσεως ασθενείας.

18 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 5, της Verordnung über die Vergabe und Zusammensetzung der Versicherungsnummer (κανονιστικής αποφάσεως για τη χορήγηση και τον σχηματισμό του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως, *BGBl.* I, 1987, σ. 2532), της 7ης Δεκεμβρίου 1987:

«Ο αριθμός μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως χορηγείται άπαξ μόνον και δεν διορθώνεται. Αν η ημερομηνία γεννήσεως ή ο αύξων αριθμός του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως είναι εσφαλμένα, χορηγείται στον ασφαλισμένο νέος αριθμός μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως· ο εσφαλμένος αριθμός δεν πρέπει πλέον να χρησιμοποιείται, πρέπει δε να σημειώνεται ότι δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ...»

19 Το άρθρο 33a του βιβλίου I του Sozialgesetzbuch (κώδικα κοινωνικής νομοθεσίας, στο εξής: SGB), που άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1998, κατόπιν της εκδόσεως του πρώτου νόμου περί τροποποιήσεως του βιβλίου III του SGB και άλλων νόμων, της 16ης Δεκεμβρίου 1997 (*BGBl.* I, 1997, σ. 2970), ορίζει τα εξής:

«(1) Αν τα δικαιώματα ή οι υποχρεώσεις ενός προσώπου εξαρτώνται από το αν έχει συμπληρώσει ή δεν έχει υπερβεί ορισμένο όριο ηλικίας, κρίσιμη είναι η ημερομηνία γεννήσεως που προκύπτει από την πρώτη δήλωση του δικαιούχου ή υποχρέου ή των μελών της οικογενείας του προς φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως ή — εφόσον πρόκειται για δήλωση προβλεπόμενη από το τρίτο ή το έκτο κεφάλαιο του τετάρτου βιβλίου — προς τον εργοδότη.

(2) Επιτρέπεται να ληφθεί υπόψη ημερομηνία γεννήσεως διαφορετική από εκείνη που είναι κρίσιμη κατά την παράγραφο 1, μόνον εφόσον ο αρμόδιος για την καταβολή των παροχών φορέας διαπιστώσει ότι:

a) έχει παρεισφρήσει τυπογραφικό σφάλμα·

b) από έγγραφο του οποίου το πρωτότυπο εκδόθηκε πριν από την υποβολή της προβλεπομένης στην παράγραφο 1 δηλώσεως προκύπτει διαφορετική ημερομηνία γεννήσεως.

(3) Οι παράγραφοι 1 και 2 τυγχάνουν ανάλογης εφαρμογής όσον αφορά τις ημερομηνίες γεννήσεως που λαμβάνονται υπόψη για τον σχηματισμό του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως ή άλλου διακριτικού γνωρίσματος που χρησιμοποιείται στους τομείς των παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως που προβλέπει ο παρών κώδικας.»

20 Από την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, όπως παρατίθεται στη διάταξη περί παραπομπής, προκύπτει ότι η διάταξη αυτή σκοπεί να αποτρέψει την καταχρηστική έγερση αξιώσεων για τη χορήγηση παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ζητείται, ιδίως συνεπεία της τροποποιήσεως της ημερομηνίας γεννήσεως, η πρόωρη καταβολή τέτοιου είδους παροχών. Συγκεκριμένα, σε διάφορες αλλοδαπές έννομες τάξεις προβλέπεται η δυνατότητα τροποποιήσεως της ημερομηνίας γεννήσεως με δικαστική απόφαση. Στο πλαίσιο του γερμανικού δικαίου κοινωνικής ασφαλίσεως, οι τροποποιήσεις αυτές μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα την παροχή πλεονεκτημάτων τα οποία δεν θα παρέχονταν στο πλαίσιο των διαφόρων οικείων αλλοδαπών νομοθεσιών, καθόσον οι περισσότερες από τις νομοθεσίες αυτές δεν δέχονται ότι οι τροποποιήσεις των ημερομηνιών γεννήσεως παράγουν αποτελέσματα εντός του πεδίου της κοινωνικής ασφαλίσεως. Σήμερα, οι καταστάσεις αυτές απαιτούν τη διενέργεια ιδιαίτερα επισταμένου διοικητικού ελέγχου. Διά της απλουστεύσεως του ελέγχου αυτού, η νέα ρύθμιση σκοπεί να διασφαλίσει ότι οι εν λόγω τροποποιήσεις δεν θα λαμβάνονται, κατ' αρχήν, υπόψη ούτε στο πλαίσιο του γερμανικού δικαίου κοινωνικής ασφαλίσεως. Πάντως, δεν απαιτείται η θέσπιση ειδικής μεταβατικής διατάξεως.

Οι διαφορές των κύριων δικών

Υπόθεση C-102/98

21 Από τον Απρίλιο του 1962 έως τον Δεκέμβριο του 1966 ο I. Kocak εργάστηκε στην εξορυκτική βιομηχανία στη Γερμανία, όπου ήταν υποχρεωτικά ασφαλισμένος. Από τον Μάιο του 1970 ο I. Kocak έχει τη μόνιμη κατοικία του στο εν λόγω κράτος μέλος· μέχρι την πρόωρη συνταξιοδότησή του, την 1η Οκτωβρίου 1986, εργαζόταν εκεί ως εργάτης. Από τον Οκτώβριο του 1991, οπότε έπαυσαν να του καταβάλλονται τα επιδόματα πρόωρης συνταξιοδοτήσεως, λαμβάνει επιδόματα κοινωνικής πρόνοιας.

22 Η ημερομηνία γεννήσεως του I. Kocak, που περιελήφθη στους αριθμούς μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως που του χορηγήθηκαν το 1970 και το 1980, είναι η 20ή Οκτωβρίου 1933. Κατόπιν αποφάσεως του τουρκικού πολιτικού δικαστηρίου του Düzce, της 3ης Δεκεμβρίου 1985, η καταχώριση του έτους γεννήσεως του I. Kocak στα τουρκικά ληξιαρχικά βιβλία τροποποιήθηκε και ως έτος γεννήσεώς του ορίστηκε το 1926. Κατά συνέπεια, με απόφαση της 14ης Αυγούστου 1986, το Landesversicherungsanstalt Schleswig-Holstein του χορήγησε νέο αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως, λαμβάνοντας υπόψη την εν λόγω διόρθωση του έτους γεννήσεως.

23 Τον Αύγουστο του 1991, ο I. Kocak υπέβαλε στο LVA αίτηση χορηγήσεως συντάξεως γήρατος λόγω της συμπληρώσεως του 65ου έτους της ηλικίας του. Με απόφαση της 17ης Φεβρουαρίου 1992, το LVA διαπίστωσε ότι η δικαστική απόφαση περί διορθώσεως των τουρκικών ληξιαρχικών βιβλίων δεν μπορούσε να αναγνωριστεί όσον αφορά την ημερομηνία γεννήσεως του ενδιαφερομένου και ότι, για τη γερμανική ασφάλιση γήρατος, κρίσιμη ήταν μόνον η ημερομηνία της 20ής Οκτωβρίου 1933· κατά συνέπεια, χορήγησε στον I. Kocak νέο αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως, λαμβάνοντας υπόψη ως έτος γεννήσεως το 1933. Με απόφαση της 1ης Δεκεμβρίου 1993, το LVA απέρριψε την αίτηση του I. Kocak περί χορηγήσεως συντάξεως γήρατος, με την αιτιολογία ότι ο αιτών είχε γεννηθεί το 1933 και ότι, επομένως, θα συμπλήρωνε το 65ο έτος της ηλικίας του τον Οκτώβριο του 1998.

24 Με απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 1994, το LVA απέρριψε επίσης τις διοικητικές ενστάσεις που είχε υποβάλει ο I. Kocak κατά των δύο προαναφερθεισών αποφάσεων, με την αιτιολογία, μεταξύ άλλων, ότι δεν αποδεικνύεται ότι ο I. Kocak δεν γεννήθηκε το 1933, που είναι το έτος το οποίο δήλωσε κατά την υπαγωγή του στο γερμανικό σύστημα ασφαλίσεως γήρατος, αλλά το 1926· ούτε η απόφαση του τουρκικού πολιτικού δικαστηρίου ούτε η μαρτυρία που προσκόμισε ο I. Kocak μπορούν να αποτελέσουν απόδειξη συναφώς, δεδομένου ότι η εν λόγω απόφαση στηρίζεται απλώς και μόνο σ' ένα ιατρικό πιστοποιητικό, η δε μαρτυρία δεν επιβεβαιώνεται από κανένα έγγραφο.

25 Δεδομένου ότι το Landessozialgericht Schleswig-Holstein ακύρωσε την απόφαση που εξέδωσε σε πρώτο βαθμό το Sozialgericht Itzehoe, ενώπιον του οποίου είχε προσφύγει ο I. Kocak και το οποίο είχε δεχθεί την προσφυγή του, ο I. Kocak άσκησε αναίρεση (Revision) ενώπιον του Bundessozialgericht. Καθόσον είχε αμφιβολίες για το αν το άρθρο 33a του βιβλίου I του SGB συνάδει προς τις αρχές της απαγορεύσεως των διακρίσεων ή της ίσης μεταχειρίσεως, που διέπουν τη σύνδεση ΕΟΚ-Τουρκίας, το δέκατο τρίτο τμήμα του Bundessozialgericht αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει η νομοθεσία περί της συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Τουρκίας (ειδικότερα το άρθρο 9 της Συμφωνίας περί δημιουργίας συνδέσεως μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Τουρκίας, της 12ης Σεπτεμβρίου 1963, το άρθρο 37 του προσθέτου πρωτοκόλλου της συμφωνίας αυτής, της 23ης Νοεμβρίου 1970, το άρθρο 10 της αποφάσεως 1/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, της 19ης Σεπτεμβρίου 1980, και το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, της 19ης Σεπτεμβρίου 1980) την έννοια ότι απαγορεύει στον νομοθέτη κράτους μέλους τη θέσπιση ρυθμίσεως σύμφωνα με την οποία, για τον σχηματισμό του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως που δίδεται στους ασφαλισμένους και για τη χορήγηση συντάξεως γήρατος, κρίσιμη είναι, κατ' αρχήν, και για τους Τούρκους διακινουμένους εργαζομένους — χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των τουρκικών ληξιαρχικών βιβλίων — η ημερομηνία γεννήσεως που αναφέρεται στην πρώτη δήλωση που υπέβαλε ο ασφαλισμένος στον φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως του οικείου κράτους μέλους ή στον εργοδότη του στο εν λόγω κράτος μέλος (ο οποίος έχει συναφώς υποχρέωση υποβολής δηλώσεως προς τον φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως);»

Υπόθεση C-211/98

26 Ο R. Örs ζει από το 1972 στη Γερμανία, όπου υπάγεται στο σύστημα ασφαλίσεως γήρατος του Bundesknappschaft. Κατά την έναρξη της υπαγωγής του στο σύστημα αυτό, ο R. Örs δήλωσε ότι γεννήθηκε την 1η Μαΐου 1950, οπότε το Bundesknappschaft του χορήγησε αριθμό μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως ο οποίος περιελάμβανε αυτήν την ημερομηνία γεννήσεως.

27 Κατόπιν αποφάσεως του πρωτοδικείου του Balikesir της 9ης Νοεμβρίου 1992, η ημερομηνία γεννήσεως του R. Örs που είχε καταχωριστεί στα τουρκικά ληξιαρχικά βιβλία διορθώθηκε και ως ημερομηνία γεννήσεώς του καταχωρίστηκε η 1η Μαΐου 1946. Η απόφαση αυτή στηρίζεται σε ένορκες καταθέσεις που προσκόμισε ο αιτών καθώς και στην εξέταση δείγματος δερματικού ιστού από τον δεξιό βραχίονα του R. Örs.

28 Με αποφάσεις της 14ης Ιουνίου 1993 και της 14ης Σεπτεμβρίου 1993, το Bundesknappschaft απέρριψε, αντιστοίχως, την αίτηση και τη διοικητική ένσταση με τις οποίες ο R. Örs ζητούσε, στηριζόμενος στην εν λόγω απόφαση, την τροποποίηση της ημερομηνίας γεννήσεώς του και του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως που του είχε χορηγηθεί.

29 Δεδομένου ότι η προσφυγή που άσκησε κατ' αυτών των απορριπτικών αποφάσεων ενώπιον του Sozialgericht Gelsenkirchen, καθώς και η έφεση που άσκησε κατά της αποφάσεως του εν λόγω δικαστηρίου ενώπιον του Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen απορρίφθηκαν, ο R. Örs άσκησε, ενώπιον του Bundessozialgericht, αναίρεση (Revision). Με την αναίρεσή του υποστήριξε, αφενός, ότι η λειτουργία του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως δεν έγκειται απλώς και μόνο στην εξατομίκευση, αλλά ότι ο αριθμός αυτός έχει επίσης αποφασιστική σημασία όσον αφορά τη διάρκεια του επαγγελματικού του βίου και, συνακόλουθα, τα δικαιώματά του στον τομέα των παροχών γήρατος και, αφετέρου, ότι η απόφαση του τουρκικού δικαστηρίου, που έχει καταστεί τελεσίδικη, δεσμεύει το Bundesknappschaft. Επιπλέον, τόνισε ότι το ταμείο αυτό, ως ασφαλιστικός φορέας κατά του κινδύνου ασθένειας, τον έχει καταχωρίσει στα μητρώα του λαμβάνοντας υπόψη τη διορθωθείσα ημερομηνία γεννήσεώς του.

30 Το όγδοο τμήμα του Bundessozialgericht, αφού τόνισε, μεταξύ άλλων, ότι η υπόθεση της οποίας έχει επιληφθεί διαφέρει από εκείνη επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση

της 2ας Δεκεμβρίου 1997, C-336/94, Δαφέκη (Συλλογή 1997, σ. I-6761), καθόσον, αφενός, ο R. Örs δεν είναι κοινοτικός υπήκοος αλλά Τούρκος διακινούμενος εργαζόμενος και, αφετέρου, το άρθρο 33a του βιβλίου I του SGB αποκλείει την εκ των υστέρων διόρθωση της ημερομηνίας γεννήσεως για τους σκοπούς του δικαίου κοινωνικής ασφαλίσεως, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα δύο ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Ισχύει, βάσει της νομοθεσίας περί της συνδέσεως μεταξύ Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και Τουρκίας, απαγόρευση των διακρίσεων στον τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως, η οποία έχει απευθείας εφαρμογή στους Τούρκους εργαζομένους στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα, έχει η απαγόρευση αυτή την έννοια ότι αντιβαίνει προς αυτήν η εθνική ρύθμιση που προβλέπει ότι, για την καταβολή των παροχών του εκ του νόμου προβλεπομένου συστήματος ασφαλίσεως γήρατος και για τον σχηματισμό του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως που χορηγείται συναφώς, κρίσιμη είναι η ημερομηνία γεννήσεως που δηλώθηκε επισήμως κατά την υπαγωγή, για πρώτη φορά, του Τούρκου εργαζομένου σε εθνικό φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως;»

31 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 2ας Δεκεμβρίου 1998, αποφασίστηκε η συνεκδίκαση των δύο υποθέσεων προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

32 Με τα ερωτήματά του, που πρέπει να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων, που θεσπίζεται από τις προαναφερθείσες διατάξεις της ρυθμίσεως περί συνδέσεως ΕΟΚ-Τουρκίας, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι απαγορεύει σε κράτος μέλος να εφαρμόζει

σε Τούρκους εργαζομένους μια ρύθμιση η οποία, όσον αφορά τη χορήγηση συντάξεως γήρατος και τον σχηματισμό του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως που χορηγείται συναφώς, θεωρεί κρίσιμη την ημερομηνία γεννήσεως που προκύπτει από την πρώτη δήλωση του ενδιαφερομένου προς φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως του κράτους αυτού και επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη ημερομηνία γεννήσεως διαφορετική από αυτή μόνον εφόσον προσκομίζεται έγγραφο το πρωτότυπο του οποίου έχει εκδοθεί πριν από την ημερομηνία υποβολής της δηλώσεως αυτής.

33 Πρώτον, επιβάλλεται η διαπίστωση, αφενός, ότι οι Τούρκοι υπήκοοι οι οποίοι, όπως συμβαίνει στην περίπτωση των I. Kocak και R. Örs, υπάγονται ή υπάγονταν στη νομοθεσία κράτους μέλους εμπίπτουν στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως 3/80, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 αυτής.

34 Αφετέρου, μια ρύθμιση κράτους μέλους, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία ορίζει την ημερομηνία γεννήσεως που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό της ημερομηνίας κτήσεως, μεταξύ άλλων, του δικαιώματος συντάξεως γήρατος αποτελεί νομοθεσία αφορώσα έναν από τους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως που αναφέρεται ρητά στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο γ', της αποφάσεως 3/80 και εμπίπτει, επομένως, στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της αποφάσεως αυτής.

35 Δεύτερον, πρέπει να υπομνηστεί ότι, με την απόφαση της 4ης Μαΐου 1999, C-262/96, Sürül (Συλλογή 1999, σ. I-2685, σκέψη 74), το Δικαστήριο δέχθηκε ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80 καθιερώνει, στον τομέα εφαρμογής της αποφάσεως αυτής, μια συγκεκριμένη και ανεπιφύλακτη αρχή, η οποία μπορεί να λειτουργήσει ικανοποιητικά ώστε να εφαρμοστεί από τον εθνικό δικαστή και η οποία είναι, επομένως, ικανή να διέπει τη νομική κατάσταση των ιδιωτών. Επομένως, το άμεσο αποτέλεσμα που πρέπει να αναγνωριστεί στη διάταξη αυτή συνεπάγεται ότι οι πολίτες ως προς τους οποίους έχει εφαρμογή δικαιούνται να την επικαλούνται ενώπιον των δικαστηρίων των κρατών μελών.

36 Δυνάμει της εν λόγω διατάξεως, οι Τούρκοι υπήκοοι που κατοικούν στο έδαφος ενός από τα κράτη μέλη και στους οποίους εφαρμόζονται οι διατάξεις της αποφάσεως

3/80 έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν, στο κράτος μέλος κατοικίας τους, τις παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως που απορρέουν από τη νομοθεσία του κράτους αυτού υπό τους ίδιους όρους με τους υπηκόους του. Επομένως, η εν λόγω διάταξη αποτελεί απλώς τη θέση σε εφαρμογή και την υλοποίηση, στον ειδικό τομέα της κοινωνικής ασφαλίσεως, της γενικής αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας, που εξαγγέλλει το άρθρο 9 της συμφωνίας συνδέσεως (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, προαναφερθείσα απόφαση Sürül, σκέψη 64).

37 Υπ' αυτές τις συνθήκες, παρέλκει η εξέταση του εάν η τελευταία αυτή διάταξη, στην οποία αναφέρεται ρητά το αιτούν δικαστήριο, έχει επίσης εφαρμογή σε πρόσωπα, όπως οι I. Kocak και R. Örs, τα οποία μπορούν να επικαλεστούν ήδη την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας που εξαγγέλλει, ειδικά όσον αφορά το πεδίο της κοινωνικής ασφαλίσεως, το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80.

38 Το ίδιο ισχύει για τις διατάξεις του άρθρου 37 του πρόσθετου πρωτοκόλλου και του άρθρου 10, παράγραφος 1, της αποφάσεως 1/80, που θεσπίζουν την εφαρμογή στους Τούρκους υπηκόους της γενικής αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας, όσον αφορά την αμοιβή και τους λοιπούς όρους εργασίας.

39 Όσον αφορά τη σημασία της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας, που διατυπώνεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80, πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, ο κανόνας της ίσης μεταχειρίσεως απαγορεύει όχι μόνον τις εμφανείς δυσμενείς διακρίσεις που στηρίζονται στην ιθαγένεια, αλλά και όλες τις συγκεκαλυμμένες μορφές δυσμενούς διακρίσεως οι οποίες, με την εφαρμογή άλλων κριτηρίων διακρίσεως, καταλήγουν στην πράξη στο ίδιο αποτέλεσμα (βλ., υπ' αυτήν την έννοια, απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 2000, C-190/98, Graf, Συλλογή 2000, σ. I-493, σκέψη 14).

40 Αφενός, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μια ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη εφαρμόζεται ανεξαρτήτως της ιθαγενείας των οικείων εργαζομένων.

41 Αφετέρου, η ρύθμιση αυτή αναγνωρίζει στα έγγραφα που πρέπει να προσκομιστούν, προκειμένου να ληφθεί υπόψη ημερομηνία διαφορετική από την ημερομηνία γεννήσεως που δηλώθηκε κατά την πρώτη δήλωση προς φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως, την ίδια αποδεικτική ισχύ, ανεξαρτήτως της προελεύσεώς τους ή της αρχής που τα εξέδωσε. Η ρύθμιση αυτή δεν διακρίνει ούτε ανάλογα με το κράτος στο οποίο εκδόθηκε ένα τέτοιο έγγραφο ούτε ανάλογα με το είδος του προσκομισθέντος εγγράφου, αναγνωρίζει δε, όπως διευκρίνισε η Γερμανική Κυβέρνηση, χωρίς να αντικρουσθεί στο σημείο αυτό, αποδεικτική ισχύ όχι μόνο στα έγγραφα προσωπικής καταστάσεως, αλλά και σε άλλα έγγραφα, όπως είναι αυτά που εκδίδονται σε σχέση με τη σχολική εκπαίδευση ή τη στρατιωτική θητεία, από τα οποία μπορούν να συναχθούν συμπεράσματα όσον αφορά την ημερομηνία γεννήσεως του ενδιαφερομένου.

42 Η ρύθμιση αυτή διακρίνεται, επομένως, σαφώς από τις διατάξεις τις οποίες αφορούσε η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η προαναφερθείσα απόφαση Δαφέκη και οι οποίες προσέδιδαν στα έγγραφα και πιστοποιητικά προσωπικής καταστάσεως που είχαν εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές άλλων κρατών κατώτερη αποδεικτική ισχύ από την προσδιδόμενη στα έγγραφα και τα πιστοποιητικά που εξέδιδαν οι γερμανικές αρχές (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Δαφέκη, σκέψεις 5 και 12).

43 Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί ότι από τις διατάξεις περί παραπομπής του Bundessozialgericht προκύπτει ότι, και κατά το τουρκικό δίκαιο, κρίσιμη στο πεδίο της κοινωνικής ασφαλίσεως εξακολουθεί να είναι, κατ' αρχήν, η ημερομηνία γεννήσεως που δηλώθηκε κατά την υπαγωγή για πρώτη φορά στο σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως και ότι η μεταγενέστερη διόρθωση της ημερομηνίας αυτής δεν παράγει συναφώς κανένα αποτέλεσμα.

44 Υπ' αυτές τις συνθήκες, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι μια ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, η οποία προβλέπει ότι μπορεί να ληφθεί υπόψη ημερομηνία γεννήσεως διαφορετική από εκείνη που δηλώθηκε κατά την υπαγωγή για πρώτη φορά σε φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως μόνον εφόσον προσκομίζεται έγγραφο του οποίου το πρωτότυπο εκδόθηκε πριν από την ημερομηνία υποβολής της δηλώσεως αυτής, δεν περιάγει τους Τούρκους υπηκόους σε διαφορετική νομική κατάσταση από εκείνη των υπηκόων του κράτους μέλους κατοικίας τους.

45 Το εθνικό δικαστήριο δεν αποκλείει το ενδεχόμενο να ενέχει η ρύθμιση αυτή, παρά ταύτα, έμμεση δυσμενή διάκριση σε βάρος των Τούρκων εργαζομένων, στο μέτρο που δεν λαμβάνει επαρκώς υπόψη τις διαφορετικές νομικές και πραγματικές καταστάσεις που κρατούν, όσον αφορά την τήρηση των ληξιαρχικών βιβλίων, στη Δημοκρατία της Τουρκίας και στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Οι πρώτες δηλώσεις των Γερμανών υπηκόων προς φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως στηρίζονται, εν γένει, σε βέβαιες και αξιόπιστες καταχωρίσεις στα ληξιαρχικά βιβλία, ενώ οι αντίστοιχες δηλώσεις των Τούρκων εργαζομένων που έχουν γεννηθεί στη χώρα καταγωγής τους στηρίζονται αρκετά συχνά σε αισθητά επισφαλέστερη βάση, με αποτέλεσμα να καθίσταται συχνότερα αναγκαία μια μεταγενέστερη διόρθωση.

46 Με τη διάταξή του περί παραπομπής στην υπόθεση C-102/98, το εθνικό δικαστήριο τονίζει συναφώς ότι το άρθρο 16 του Personenstandsgesetz (νόμου περί προσωπικής καταστάσεως, στο εξής: PStG) προβλέπει ότι η γέννηση παιδιού πρέπει να δηλώνεται εντός μιας εβδομάδας στον ληξίαρχο εντός της περιφέρειας του οποίου γεννήθηκε το παιδί. Η υποχρέωση αυτή βαρύνει, κατ' αρχήν, τον κατά νόμον πατέρα, αλλά μπορεί να βαρύνει και άλλα πρόσωπα. Σύμφωνα με το άρθρο 68 του PStG, όποιος δεν τηρήσει την υποχρέωση δηλώσεως ή δεν την τηρήσει εμπροθέσμως διαπράττει διοικητική παράβαση επισύρουσα πρόστιμο.

47 Κατά το άρθρο 20 του PStG, ο ληξίαρχος οφείλει να ελέγχει τα στοιχεία που παρέσχε ο δηλώσας, αν έχει αμφιβολίες για την ορθότητά τους. Εφόσον έχει γίνει η καταχώριση της ημερομηνίας γεννήσεως στο ληξιαρχικό βιβλίο, δεν μπορεί πλέον να διορθωθεί παρά μόνο βάσει δικαστικής εντολής (άρθρο 47 του PStG, σε συνδυασμό με τα άρθρα 46 έως 46b αυτού). Συναφώς, το δικαστήριο οφείλει να διαπιστώσει αυτεπαγγέλτως και εξαντλητικώς τα πραγματικά περιστατικά και να χρησιμοποιήσει, με την ευκαιρία αυτή, όλες τις ενδεδειγμένες πηγές πληροφοριών. Μπορεί να διατάξει τη διόρθωση της καταχωρίσεως μόνον αν είναι πεπεισμένο ότι η καταχώριση είναι εσφαλμένη.

48 Κατά το εθνικό δικαστήριο, η κατάσταση στην Τουρκία παρουσιάζει σημαντικές διαφορές. Κατά την άποψή του, μολονότι, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 39 του τουρκικού αστικού κώδικα, η γέννηση πρέπει να δηλώνεται εντός ενός μηνός στην αρμόδια για την τήρηση των ληξιαρχικών βιβλίων αρχή, ως φαίνεται, ιδίως στις αγροτικές περιοχές, η υποχρέωση αυτή δεν τηρείται πάντοτε εμπρόθεσμα και

αξιόπιστα. Επιπλέον, το δικαστήριο αυτό τονίζει ότι, μολονότι, σύμφωνα με τα άρθρα 38 του τουρκικού αστικού κώδικα και 11 του τουρκικού νόμου περί προσωπικής καταστάσεως, μπορούν, βάσει δικαστικής αποφάσεως, να επέλθουν διορθώσεις των ληξιαρχικών βιβλίων, το συναφές κριτήριο ελέγχου που εφαρμόζουν συχνά τα τουρκικά δικαστήρια χαρακτηρίζεται, πάντως, ως εξαιρετικά επιεικές από τις ειδικές διοικητικές υπηρεσίες των φορέων κοινωνικής ασφαλίσεως. Εξάλλου, τα γερμανικά δικαστήρια έχουν επανειλημμένα επικρίνει το γεγονός ότι στην Τουρκία δεν διενεργείται αυτεπαγγέλτως καμία εμπεριστατωμένη έρευνα.

49 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, ενόψει αυτών των νομικών και πραγματικών διαφορών, το γεγονός ότι, κατ' αρχήν, δεν επιτρέπεται να λαμβάνεται υπόψη, στο πεδίο της ασφαλίσεως γήρατος, ημερομηνία γεννήσεως διαφορετική από την αναφερθείσα στην πρώτη δήλωση που υποβλήθηκε σε φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως, εφόσον η νέα ημερομηνία γεννήσεως δεν προκύπτει από έγγραφο το πρωτότυπο του οποίου εκδόθηκε πριν από την ημερομηνία της δηλώσεως αυτής, συνιστά έμμεση δυσμενή διάκριση σε βάρος των Τούρκων διακινουμένων εργαζομένων και ότι απομένει να διαπιστωθεί αν η διάκριση αυτή δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους, ανεξάρτητους από την ιθαγένεια των ενδιαφερομένων εργαζομένων, και αν είναι ανάλογη προς τον σκοπό που θεμιτώς επιδιώκεται από το εθνικό δίκαιο (βλ., συναφώς, απόφαση της 23ης Μαΐου 1996, C-237/94, O'Flynn, Συλλογή 1996, σ. I-2617, σκέψη 19).

50 Συναφώς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι ιδιαίτερες δυσχέρειες που μπορεί να δημιουργήσει στους Τούρκους διακινούμενους εργαζομένους η επίμαχη στην κύρια δίκη ρύθμιση οφείλονται στην τουρκική νομοθεσία περί τηρήσεως των ληξιαρχικών βιβλίων και στις ιδιαίτερες συνθήκες της εφαρμογής της στην πράξη.

51 Όμως, δεν μπορεί να απαιτηθεί, βάσει της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας, που διαλαμβάνεται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80, να λαμβάνει υπόψη ένα κράτος μέλος, στο πλαίσιο της ρυθμίσεως του προσδιορισμού της ημερομηνίας γεννήσεως, όσον αφορά τον σχηματισμό αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως και τη χορήγηση συντάξεως γήρατος, μια ιδιαίτερη κατάσταση που απορρέει από το περιεχόμενο και τον τρόπο εφαρμογής στην πράξη της τουρκικής νομοθεσίας περί ληξιαρχικών βιβλίων.

52 Επομένως, δεδομένου ότι μια ρύθμιση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη δεν συνεπάγεται διαφορετική μεταχείριση ικανή να συνιστά δυσμενή διάκριση λόγω ιθαγενείας, παρέλκει πλέον η εξέταση του αν δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και είναι ανάλογη προς τον σκοπό που θεμιτώς επιδιώκεται από το εθνικό δίκαιο (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 15ης Ιανουαρίου 1998, C-15/96, Schöning-Κουγεβετοπούλου, Συλλογή 1998, σ. I-47, σκέψη 21, και της 7ης Μαΐου 1998, C-350/96, Clean Car Autoservice, Συλλογή 1998, σ. I-2521, σκέψεις 30 και 31).

53 Για τον ίδιο λόγο δεν είναι αναγκαίο να εξεταστεί ειδικά ούτε το αν, όπως ισχυρίστηκε η Επιτροπή ενόψει των αμφιβολιών που εξέφρασε συναφώς το εθνικό δικαστήριο με τη διάταξη περί παραπομπής στην υπόθεση C-102/98, η ρύθμιση είναι δυσανάλογη προς τους σκοπούς που επιδιώκονται, στο μέτρο που, ελλείψει μεταβατικής διατάξεως, εφαρμόζεται επίσης σε Τούρκους εργαζομένους που υπέβαλαν τις πρώτες τους δηλώσεις προς φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως υπό το καθεστώς προγενέστερης νομοθεσίας, σε χρονική στιγμή κατά την οποία δεν είχαν κανένα λόγο να θεωρούν πιθανό ότι, κατά την υποβολή της αιτήσεώς τους για χορήγηση συντάξεως, θα μπορούσαν να στηριχθούν στην πραγματική ημερομηνία γεννήσεώς τους, που διαφέρει από εκείνη που δηλώθηκε αρχικά, μόνον αν προκύπτει από έγγραφο το πρωτότυπο του οποίου εκδόθηκε πριν από την ημερομηνία υποβολής της πρώτης δηλώσεως.

54 Το ζήτημα αν πρόσωπα όπως οι I. Kocak και R. Örs μπορούν να αντλούν δικαιώματα όσον αφορά τη χορήγηση της συντάξεώς τους γήρατος από το γεγονός ότι, πριν από την έναρξη ισχύος της επίμαχης στην κύρια δίκη ρυθμίσεως, τους είχε χορηγηθεί νέος αριθμός μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως ή ότι είχαν υποβάλει αίτηση τροποποιήσεως του αριθμού τους μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως υπό το καθεστώς προγενέστερης νομοθεσίας, που ήταν λιγότερο αυστηρή, εμπίπτει στο εθνικό δίκαιο.

55 Ενόψει των προεκτεθέντων, στα υποβληθέντα ερωτήματα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύει σε κράτος μέλος να εφαρμόζει σε Τούρκους εργαζομένους ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι, για τη χορήγηση συντάξεως γήρατος και τον σχηματισμό του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως που χορηγείται συναφώς, κρίσιμη είναι η ημερομηνία γεννήσεως που αναφέρεται στην πρώτη δήλωση που υπέβαλε ο ενδιαφερόμενος σε φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως του

κράτους αυτού και ότι ημερομηνία γεννήσεως διαφορετική από αυτή μπορεί να ληφθεί υπόψη εφόσον προσκομίζεται έγγραφο το πρωτότυπο του οποίου εκδόθηκε πριν από την ημερομηνία υποβολής της δηλώσεως αυτής.

Επί των δικαστικών εξόδων

56 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική και η Γαλλική Κυβέρνηση, καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με διατάξεις της 17ης Φεβρουαρίου και της 31ης Μαρτίου 1998 το Bundessozialgericht, αποφαίνεται:

Το άρθρο 3, παράγραφος 1, της αποφάσεως 3/80 του Συμβουλίου Συνδέσεως, της 19ης Σεπτεμβρίου 1980, περί της εφαρμογής των καθεστώτων κοινωνικής ασφα-

λίσεως των κρατών μελών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στους Τούρκους εργαζομένους και στα μέλη των οικογενειών τους, πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι δεν απαγορεύει σε κράτος μέλος να εφαρμόζει σε Τούρκους εργαζομένους ρύθμιση η οποία προβλέπει ότι, για τη χορήγηση συντάξεως γήρατος και τον σχηματισμό του αριθμού μητρώου κοινωνικής ασφαλίσεως που χορηγείται συναφώς, κρίσιμη είναι η ημερομηνία γεννήσεως που αναφέρεται στην πρώτη δήλωση που υπέβαλε ο ενδιαφερόμενος σε φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως του κράτους αυτού και ότι ημερομηνία γεννήσεως διαφορετική από αυτή μπορεί να ληφθεί υπόψη εφόσον προσκομίζεται έγγραφο το πρωτότυπο του οποίου εκδόθηκε πριν από την ημερομηνία υποβολής της δηλώσεως αυτής.

Rodríguez Iglesias Edward Sevón

Schintgen Kapteyn

Gulmann Puissochet Hirsch

Ragnemalm Wathelet Σκουρής

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Μαρτίου 2000.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias